

№ 6/1956.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 6/1956 med anledning av landstingsman Helge Klingbergs lagmotion angående landskapslag om driftskostnaderna vid särskilda hälso- och sjukvårdsinrättningar i landskapet Åland. (№ 3/1955)

Landstinget, som fått mottaga lag- och ekonomiutskottets i ärendet avgivna betänkande, har därjämte inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har visserligen samma uppfattning som lag- och ekonomiutskottet angående den önskvärda gången vid genomförande av en så betydelsefull lagstiftning som den förestående, men då stora utskottet konstaterat att någon åtgärd från landskapsstyrelsens sida knappast är att vänta åtminstone inom den närmaste framtiden har stora utskottets majoritet beslutat, att med avvikelse från lag- och ekonomiutskottets förslag, för landstinget föreslå antagande av en landskapslag i enlighet med motionens princip.

Minoriteten inom utskottet har däremot ansett att lag- och ekonomiutskottets betänkande borde oförändrat godkännas.

Sedan stora utskottet sålunda i princip beslutat gå in för att bereda lagmotionen har utskottet hört vicetalman Evald Häggblom och vicehäradshövding M. Isaksson.

Vicetalman Häggblom tillstyrkte i sitt yttrande inför utskottet en lagstiftningⁱ enlighet med principen i landstingsman Klingbergs motion. Vicetalman Häggblom skulle visserligen i likhet med lag- och ekonomiutskottets givna betänkande sett att en framställning legat till grund för denna lagstiftning, men då en dylik framställning icke synes vara att förvänta och icke heller torde kunna framtvingas, ansåg han den av majoriteten i stora utskottet omfattade uppfattningen vara fullt motiverad under dessa omständigheter.

Vicehäradshövding Isaksson framhöll åter att de nödvändiga förutsättningarna för ett ställningstagande till sjukvårdskostnadsfrågan saknades, sålänge kommunalbeskattningslagen var obehandlad. Först sedan man tagit slutlig ställning till beskattningslagen vore man i tillfälle att pröva om den i 1954 års utredning förutsatta lagstiftningsrätten borde utnyttjas på grund av den nya skattörefördelning, som kommunal-skattelagen medfört. Endast om man är tillfredsställd med möjligheterna att erhålla en rättvis kostnadsfördelning borde man gå in för att avgöra en lagstiftningsfråga sådan som den föreliggande. Vidare påpekade han behovet av att komplettera kostnadsuppgifterna i 1954 års utredning, särskilt med hänsyn till den nya kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner, som blir en följd av rikets nya sjukhuslag (FFS 49/1956). Ur dessa synpunkter ansåg han att lag- och ekonomiutskottets betänkande

Nr 9/1955 med där ingående motiveringar och klämmor fortfarande ägde sin giltighet.

Stora utskottets majoritet fann icke anledning till ändring av sin i ärendet tidigare fattade ståndpunkt, varför utskottet beslöt till grund för sin behandling av ärendet lägga i ingressen nämnda motion.

Vad sedan behovet av en omfördelning av sjukvårdskostnaderna beträffar omfattar utskottet de synpunkter, som i dåvarande landstingsman Evald Häggbloms m.fl:s hemställningsmotion av den 6 mars 1954 anföras.

Utskottet upprepar även ett i ärendets tidigare behandling citerat yttrande i lagberedningens förslag av år 1930: "Självstyrelse av högre ordning möjliggör en utjämning av den ekonomiska tunga, som den allt effektivare förvaltningsverksamheten medför. Även ur denna synpunkt är det mera ändamålsenligt, att särskilda uppgifter övertagas av större självstyrelseområden än kommunerna."

Beträffande lagstiftningskompetensen anser utskottet att bestämmanderätten om fördelningen av centralsjukhuskostnaderna ostridigt tillhör landstinget. Angående landskapets rätt att anordna tuberkulosvården på frän i riket avvikande sätt synes förordningen av den 15 september 1950 om ändring av förordningen den 8 februari 1945 angående ordnande av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland, icke ställa hinder i vägen. I § 13 mom. 4 av sagda förordning (32/50) säges bl.a.: "På landskapet ankommer att ordna arbetet för tuberkulosens bekämpande inom tuberkulosdistrikt. --- De i rikets tuberkuloslag förutsatta förvaltningsuppgifter, som handhavas av kommun eller kommunalförbund överförs på landskapsnämnden ---, I övrigt lända bestämmelserna i rikets tuberkuloslagstiftning till efterrättelse i tillämpliga delar, och skall härvid särskilt iakttagas att landskapets tuberkulosförvaltning bör motsvara de krav staten i förebyggande syfte aktar nödigt uppställa vid tuberkulosens bekämpande." Dessa stadganden komma icke att stå i strid med en landskapslagstiftning, som ändrar fördelningen av kostnaderna kommunerna emellan. Rikets huvudintresse anges tydligt vara det, att tuberkulosvården här står på åtminstone samma nivå som i riket. Dessutom bör den vanliga kompenseringsregeln gälla, nämligen att riket bidrar till kostnaderna i skälig proportion.

Vid detaljbehandlingen av motionen har stora utskottet funnit skäl att begränsa lagens giltighetstid till åren 1958-1960 för att saken skall bli upptagen till förnyad prövning, sedan erfarenhet om verkningarna av såväl denna lag som av den nya kommunalskattelagen vunnits. Motionens 3 § har utskottet icke kunnat omfatta. Självklart är att landskapets självstyrelsen även efter denna lags ikraftträdande äger befogenhet att

i stöd av centralsjukhuslagen bevilja kommuner i svag ekonomisk ställ-
nedsättning
ning i underhålls- och driftskostnaderna vid centralsjukhuset. Som ny
3 § har utskottet ansett nödigt föreslå införande av bestämmelse om ut-
färdande av förordning.

Med hänvisning till vad ovan sagts föreslår stora utskottet vördsamt
att Landstinget ville antaga följande

L a n d s k a p s l a g

om fördelning av driftskostnaderna vid särskilda hälso- och sjukvårds-
inrättningar i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Med avvikelse från vad därom särskilt stadgas skola de kostnader för
underhåll och drift samt vårdbidrag, vilka skola erläggas av kommunerna
för förvaltningsåren 1957, 1958 och 1959 beträffande Ålands centralsjuk-
hus, Ålands centralsanatorium och Ålands tuberkulosbyrå bestridas med
landskapet Ålands enskilda medel.

2 §.

För de kostnader, som landskapet enligt 1 § övertager, äger kommun
ersätta landskapet i proportion till kommunens skattöreantal jämfört
med sammanlagda antalet kommunala skattören i landskapet för motsvarande
år.

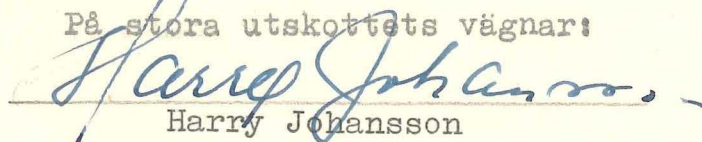
Till dess kommunaltaxeringens resultat föreligger kan landskapssty-
relsen förskottsvis infordra kommunalt bidrag enligt närmast föregående
års taxeringsresultat.

3 §.

Landskapsstyrelsen kan vid behov genom landskapsförordning utfärda
närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna landskapslag.

Mariehamn den 19 mars 1956.

På stora utskottets vägnar:

Harry Johansson

Curt Carlsson

Närvarande i utskottet: ordföranden Harry Johansson, v. ordföranden
Hugo Elfsberg, ledamöterna Gunhild Berglund, Sigurd Danielsson, Gustav
Ek, Gustav Jansson, Sven Lindholm, Einar Sundin, Bertel Söderlund, Wil-
helm Wilén samt vid två sammanträden i stället för Lindholm suppleanten
Rickard Lindroth.